

Нови изисквания на Европейския съюз за оценяване на съответствието на телекомуникационни и електронни съоръжения

Анушка Станчева, НБУ

**Семинар „15-тият световен конгрес по
радиокомуникации – комуникациите преди и след това“
14 юни 2016 г., София**

Обобщение

- ▶ Три нови Директиви приети през 2014 година.
- ▶ Съществуващо законодателство
 - Каква беше неговата цел?
- ▶ Какво е променено?
 - Защо?
- ▶ Какъв ще бъде ефектът от промените?
 - Кога?

Ново европейско законодателство за телекомуникационни и електронни съоръжения

- ▶ През настоящата 2016 влизат в сила три нови Директиви на Европейския съюз (ЕС), които ревизират условията за пускане на пазара на телекомуникационни (радио и крайни далекосъобщителни) и електронни съоръжения:
 - ▶ Директивата за електромагнитна съвместимост (EMC) - Директива 2014/30/EU
 - ▶ Директивата за радиосъоръжения (RED) - Директива 2014/53/EU
 - ▶ Директивата ниско напрежение (LVD) - Директива 2014/35/EU

Нова регулаторна рамка [NLF] в Европейския съюз

- ▶ Въведена през 2008 г.
- ▶ Регламентира задълженията на икономическите оператори.
- ▶ Замества така наречените "Нов подход" и "Глобален подход".
- ▶ Въвеждат се по-ясни изисквания за оценяване на съответствието, акредитацията на органи за оценяване на съответствието и надзора на пазара.

Директива 2014/30/EU за електромагнитна съвместимост

- ▶ Прилага се за вносители, упълномощени представители, дистрибутори, както и за производители.
- ▶ Новите или разширени изисквания включват:
 - Поставяне на име, регистрирано търговско име или регистрирана търговска марка и пощенски адрес;
 - Съоръжението трябва да бъде обозначено с тип, фабричен или сериен номер или други елементи за идентификация.
 - Когато съоръжението не е в съответствие със съществените изисквания, производителят трябва да предприеме коригиращи мерки, както и изтеглянето му от пазара.

Директива 2014/30/EU за електромагнитна съвместимост (2)

- ▶ Защитата срещу смущаващи електромагнитни въздействия изисква налагането на задължения върху различните икономически оператори.
- ▶ Те следва да бъдат включени в задачите по надзор на пазара, изпълнявани от компетентните национални органи и да им предоставят цялата необходима информация, свързана със съответното устройство.
- ▶ Новата директива предвижда въвеждане на ефикасна система за проследимост на икономическите оператори, които са предоставили несъответстващи устройства на пазара.

Директива ниско напрежение 2014/35/EU

- ▶ Първата версия на Директива ниско напрежение 2006/95/ ЕС е приета от ЕС преди повече от десет години.
- ▶ От тогава са настъпили значителни промени в електронните технологии – необходима е актуализация на критичните изисквания за безопасност.
- ▶ Основната цел на промяната - гарантиране, че предлаганите на пазара модерни електронни продукти са безопасни за потребителите и околната среда, без да се налагат ненужни регулаторни ограничения.

Директива ниско напрежение 2014/35/EU – допълнителни/ разширени изисквания

- ▶ Да се поддържа регистър на съответстващите и на несъответстващите продукти и изтегляне от пазара на несъответстващите продукти.
- ▶ Върху оборудването трябва да има нанесен тип, партиден или сериен номер или друга информация за идентифицирането му.
- ▶ Оборудването трябва да бъде придружено от инструкции за ползване и информация за безопасност на език, който може лесно да бъде разбран от крайните потребители.

Директива ниско напрежение 2014/35/EU – допълнителни/ разширени изисквания (2)

- ▶ Техническият файл - допълнително изискване за извършване на подходящ анализ и оценка на риска, като част от техническата документация.
- ▶ Предложен е темплейт на Декларацията за съответствие.
- ▶ Опцията за намеса на нотифициран орган е премахната.
- ▶ Добавени са процедури за надзор на пазара.

Директива 2014/53/EU за радиосъоръжения

- ▶ Заменя Директива 1999/5/ЕС
 - ▶ Каква е нейната цел?

Директива 1999/5/ЕС (R&TTE) – каква е нейната цел?

- ▶ Дава възможност за бързо пускане на пазара на нови съоръжения.
- ▶ Хоризонтален пазар за крайни далекосъобщителни устройства – операторите трябва да публикуват интерфейсите.
- ▶ Хармонизирано използване на спектъра

Директива за радиосъоръжения 2014/53/EU (RED)

- На 16 април 2014, EU приема нов набор от правила за радиосъоръженията.
- Определя се нова законодателна рамка за пускане на пазара и въвеждане в експлоатация на радиосъоръжения.
- На страните –членки се дава 2-годишен период, за да адаптират националното си законодателство към новата RED (2014/53/EU, публикувана на 22 май 2014), която влиза в сила от 13 юни 2016.
- Промените в новата RED касаят производители, разработчици и всички други заинтересовани страни.

- Съществуващата R&TTE Директива (1999/5/ЕС) ще бъде отменена от тази дата. Радиосъоръженията, които са били в съответствие с R&TTE Директивата преди тази дата могат да се пускат на пазара до 17 юни 2017.
- Страните членки могат да ограничат въвеждането в експлоатация на някои типове радиосъоръжения с цел ефективно и ефикасно използване на радиоспектъра, избягване на опасни радиосмущения или поради причини, касаещи опазването на здравето на хората и животните.

Обхват на RED

- Новата RED обхваща всички съоръжения, които могат да излъчват и/или да приемат радиосигнали.
- LVD EMC Директиви вече не се прилагат за този тип съоръжения.
- Оценяването на съответствието се извършва единствено на база съществените изисквания на RED.

Директива 2014/53/EU – нови елементи

- ▶ Р и ТВ приемници и радиосъоръжения, функциониращи в честотния обхват под 9 kHz, които бяха изключени от R&TTE директивата вече са в обхвата на новата директива.
- ▶ Съоръженията за радиоопределяне вече категорично са включени в обхвата на RED.
- ▶ Крайните далекосъобщителни устройства вече не са в обхвата на тази Директива. В бъдеще тези съоръжения ще се покриват от LVD/EMC Директиви.
- ▶ Вече няма долна граница за честотния обхват (за R&TTE долната граница беше 9 kHz). Горната граница на честотния обхват е 3000 GHz.

Директива 2014/53/EU – нови елементи (2)

- ▶ Въвеждат се някои нови изисквания към радиосъоръженията.
- ▶ Те ще трябва да са съвместими с принадлежности, по-специално с общи зарядни устройства.
- ▶ Радиосъоръженията ще трябва да притежават определени характеристики за осигуряване зареждането им със софтуер само при доказано съответствие на комбинацията от радиосъоръжението и софтуера.
- ▶ Тези нови изисквания ще влязат в сила едва след като Европейската комисия приеме решения за това кои категории радиосъоръжения ще трябва да отговарят на тези изисквания.

Директива 2014/53/EU – нови елементи (3)

- ▶ Нотификационната процедура за радиосъоръжения, използващи нехармонизирани честотни ленти отпада.
- ▶ От обхвата на Директивата са изключени изработени по поръчка комплекти за изпитване, проектирани за професионалисти.
- ▶ Задълженията и отговорностите на икономическите оператори са дефинирани много по-ясно.
- ▶ По-засилен надзор на пазара и по опростени процедури за оценяване на съответствието.
- ▶ Създаване на база данни на нотифицираните органи - специфична информация за издадените сертификати.

Икономически оператори

- **Производител** - произвежда съоръжение или възлага проектирането или производството на съоръжение, и предлага това съоръжение на пазара със своето име или своята търговска марка.
- **Упълномощен представител** - лице, установено в ЕС което е упълномощено писмено от производител да действа от негово име във връзка с определени задачи.
- **Вносител** - пуска на пазара на Европейския съюз съоръжение от трета държава.
- **Дистрибутор** - лице във веригата на доставка, различно от производителя или вносителя, което предоставя съоръжение на пазара.

Влизане в сила на новите изисквания

Директива	Прилага се от:	Отмяна
2004/108/ЕС	20.07.2007	20.04.2016
2014/30/EU	20.04.2016	TBD*
2006/95/ЕС	16.01.2007	20.04.2016
2014/35/EU.	20.04.2016	TBD*
1999/5/ЕС	07.04.2000	13.06.2017
2014/53/EU	13.06.2016	TBD*

Липса на преходен период - проблеми

- ▶ **EMC и LVD Директиви** – продукти пуснати на пазара преди 20.04.2016 г. трябва да съответстват на Директива 2006/95/ЕС и на Директива 2004/108/ЕС. Всички продукти, пуснати на пазара на 20.04.2016 г. или по-късно трябва да съответстват на изискванията на Директива 2014/35/EU и на Директива 2014/30/EU .
- ▶ Проблемът с липсата на преходен период е, че вашият продукт ще трябва да съответства на изискванията, в зависимост от датата, на която е "пуснат на пазара" в Европейския съюз.

RED преходен период - проблеми

- ▶ Продукти в обхвата старата/новата LVD/EMCD, които след това попадат в обхвата на RED (от датата на прилагане на RED) трябва да се оценяват както следва:
 - продукти, пуснати на пазара преди 20.04.2016 г: старата LVD/EMCD;
 - продукти, пуснати на пазара между 13.06.2016г. и 12.06.2017г.: RED или на новите LVD/EMCD;
 - продукти, пуснати на пазара след 12.06.2017г.: RED.

Състезанието започва – готови ли сме?

Транспониране на Директивите в българското законодателство

- ▶ Нов ЗТИП – в сила от 20.04.2016 г; един ден след влизането в сила на новите версии на някои директиви.
- ▶ До края на 02.2016 г. - разработени и публикувани за обществено обсъждане проекти за наредби за съществените изисквания и оценяване на съответствието на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението и за електромагнитна съвместимост, транспониращи изискванията на Директива 2014/35/EU и Директива 2014/30/EU в българското законодателство.
- ▶ Наредбите са приети с Постановление на Министерския съвет No 47/15.03.2016.

Транспониране на Директивите в българското законодателство (2)

- ▶ На 21 март 2016 г. беше публикуван и проектът за наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на радиоосъоръжения, съответстващ на изискванията на Директива 2014/53/EU. Новата наредба е приета от Правителството на 16.04.2016 г.
- ▶ Законовата база за въвеждането на тези регулаторни изисквания е чл. 7 на Закона за техническите изисквания към продуктите.
- ▶ Наредбите са в пълно съответствие с новите елементи в директивите на Европейския съюз.

Разпоредби за нотифицираните органи

- ▶ Приемането на новите правила ще изисква някои промени в документите на нотифицираните органи, но няма да промени предишния им начин на работа в оценката на съответствието.
- ▶ Проблемът е, че съществуващите нотифицирани органи трябва да се пренотифицират в съответствие с новите версии на Наредбите, а процесът на пренотифицирането ще отнеме най-малко три месеца.
- ▶ Органите за оценяване на съответствието се опасяват, че времето е твърде кратко за тази процедура и че те могат да останат за известно време, без нотификация от Европейската комисия.
- ▶ Оптимистичен срок за пренотифициране – края на месец юни

Изводи

- Новите изисквания, въведени с ревизираните директиви на Европейския съюз ще имат ефект не само върху производителите, но и върху упълномощените представители, вносителите и дистрибуторите на електронни съоръжения на общия европейски пазар.
- EMCД и RED въвеждат съществени промени в процеса за оценяване и издаване на разрешения на нотифицираните органи в Европа и в тези страни извън Европа, които са подписали споразумения за взаимно признаване.

Изводи (2)

- Закъснението на процеса на преакредитация на нотифицираните органи ще има неблагоприятен ефект върху икономическите оператори, които през този период ще се нуждаят от оценяване на съответствието на съоръжения, попадащи в обхвата тези две директиви.
- Безопасното законодателство се нуждае и от засилен надзор на пазара.
- Въпреки че хармонизираното европейско законодателство за безопасност на продуктите се прилага директно към производителите, вносителите и доставчиците, а не директно за крайните потребители, то е от значение за крайния потребител.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО